

Lisää sallittuja myyntirajoituksia vertikaalisiin sopimuksiin?

Lisää sallittuja myyntirajoituksia vertikaalisiin sopimuksiin?

Tärkeää tietää:

- Euroopan komissio julkaisi hiljattain kauan odotetun ehdotuksen päivitetystä vertikaalisesta ryhmäpoikkeusasetuksesta ja luonnoksen vertikaalisista suuntaviivoista.
- Uudella ehdotetulla asetuksella ja suuntaviivoilla on tarkoitus korvata nykyinen asetus, joka tuli voimaan vuonna 2010 ja jonka voimassaolo päättyy 31. toukokuuta 2022.
- Mikäli uusi asetus tulee voimaan luonnoksen mukaisena, se mahdollistaa aiempaa enemmän myyntirajoituksia vertikaalisissa sopimuksissa.

Tausta

Vertikaalinen ryhmäpoikkeusasetus ("asetus") koskee vertikaalisia sopimuksia (eli sopimuksia toimitusketjun eri tasoilla toimivien yritysten, esimerkiksi tuottajan ja jakelijan välillä). Asetuksen mukaan vertikaalinen sopimus oletetaan lainmukaiseksi, jos osapuolten markkinaosuudet ovat enintään 30 prosenttia markkinoilla, joihin kyseinen sopimus vaikuttaa, eikä sopimukseen sisälly vakavampia kilpailunrajoituksia (kuten jälleenmyyntihinnan määrittämistä tai passiivisen myynnin kieltämistä). Asetuksen ja sitä täydentävien suuntaviivojen tarkoituksena on auttaa yrityksiä tekemään kilpailuoikeudellinen arviointi omasta toiminnastaan.

Tällä hetkellä voimassa olevia sääntöjä on käyty läpi ja niistä on järjestetty pitkä kuulemisprosessi, joka alkoi lokakuussa 2018. Asetuksen on todettu olevan vanhentunut ja huonosti soveltuva erityisesti verkkokauppojen kasvuun ja uusiin markkinatoimijoihin (esim. verkkoalustat).

Tässä Newsflashissa käsittelemme keskeisiä ehdotettuja sallittuja myyntirajoituksia.

Kilpailuasioden komissaari Margrethe Vestager:

"Vertikaalisen ryhmäpoikkeusasetuksen ja vertikaalisten suuntaviivojen tarkistaminen on tärkeä poliittinen hanke. Vertikaaliset sopimukset, kuten tavaroiden tai palvelujen toimittajien ja niiden jakelijoiden väliset sopimukset, ovat yhteisiä kaikilla EU:n talouden aloilla. Ehdotetuilla tarkistetuilla säännöillä pyritään pysymään ajan tasalla markkinoiden kehityksessä, joka on muuttanut yritysten toimintatapaa eri puolilla maailmaa, mukaan lukien sähköisen kaupankäynnin ja verkkoalustojen kasvu, viime vuosikymmenen aikana."

Myynnin rajoittaminen

Asetus- ja suuntaviivaluonnoksessa annetaan toimittajille enemmän joustovaraa jakelijan aktiivisen myynnin rajoittamiseksi. Aktiivisen myynnin rajoituksella rajoitetaan jakelijan mahdollisuutta lähestyä asiakkaita suoraan esimerkiksi toisen jakelijan yksinmyyntialueella. Tällä hetkellä toimittaja voi estää jakelijaa lähestymästä aktiivisesti asiakkaita vain hyvin rajoitetuissa olosuhteissa.

Asetus- ja suuntaviivaluonnos sisältää mm. tehostetun suojan luvaton myyntiä vastaan. Toimittaja voisi jatkossa rajoittaa valikoivan jakelujärjestelmän jäsenten lisäksi näiden asiakkaiden aktiivista tai passiivista myyntiä valtuuttamattomille jakelijoille alueella, jolla valikoivaa jakelujärjestelmää sovelletaan. Käytännössä siis myös jakelijoiden asiakkaita voitaisiin kieltää myymästä valtuuttamattomille jakelijoille valikoivan jakelujärjestelmän alueella.

Jaettu yksinmyyntioikeus

Nykytilanteesta poiketen toimittaja voisi nimetä useamman kuin yhden yksinmyyjän tietylle alueelle tai tietylle asiakasryhmälle. Jälleenmyyjien määrän olisi kuitenkin oltava oikeassa suhteessa alueeseen tai asiakasryhmään, jotta jälleenmyyjän investointi voitaisiin turvata.

Verkkomyynti

Yksi asetus- ja suuntaviivaluonnoksen keskeisistä tavoitteista on päivittää sähköistä kaupankäyntiä ja verkkoalustoja koskevat säännöt nykyaikaan soveltuviksi. Uusiin sääntöihin on sisällytetty periaatteita, joita eurooppalaiset tuomioistuimet ovat viime vuosina vahvistaneet.

Suuntaviivaluonnoksessa on selvennetty, millaisia rajoituksia pidetään vakavina kilpailunrajoituksina verkkomyynnissä. Näitä ovat esimerkiksi seuraavat:

- toimittaja toteuttaa suoraan tai välillisesti rajoituksen, jonka tarkoituksena tai seurauksena on estää ostajia tai sen asiakkaita käyttämästä internetiä tavaroiden tai palvelujen myyntiin tai käyttämästä verkkomainontaa
- jakelijaa estetään käyttämästä hintavertailusivustoja tai maksullista viittausta hakukoneissa.

Verkkomarkkinapaikkojen käyttöä koskevien rajoitusten osalta komissio on ehdottanut, että tällaiseen kieltoon voitaisiin periaatteessa soveltaa ryhmäpoikkeusta niin kauan kuin jakelija voi edelleen myydä muiden verkkomyyntikanavien kautta (esimerkiksi oman verkkosivustonsa kautta).

Lisäksi verkkomainontaa koskevaan rajoitukseen voidaan soveltaa ryhmäpoikkeusta, kunhan se ei sulje pois tiettyä verkkokanavaa. Rajoituksen on siis liityttävä verkkomainonnan sisältöön tai asetettava laatuvaatimuksia.

Kaksoishinnoittelua (eri tukkuhinnan periminen verkossa myyville jakelijoille kuin kivijalkamyymälän kautta myyville) ei enää luokiteltaisi vakavaksi kilpailunrajoitukseksi. Perittävän hintaeron olisi kuitenkin kuvastettava jakelijoille kyseisestä jakelukanavasta aiheutuvia erilaisia kustannuksia ja investointeja, eikä se saa tehdä verkkomyyntiä kannattamattomaksi. Lisäksi verkkomyyntiä koskevien valikoivien jakelujärjestelmien kriteerien ei enää tarvitsisi vastata fyysisissä myymälöissä myyntiin jakelijoihin sovellettavia kriteerejä, koska kumpaankin myyntikanavaan liittyy luontaisia eroja. Kuten edellä todettiin, erilaisten kriteerien tarkoituksena ei kuitenkaan saisi olla verkkomyynnin rajoittaminen.

Kilpailukiellot

Nykyisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaan kilpailukieltovelvoitteet, joiden kesto on yli viisi vuotta eivät kuulu ryhmäpoikkeuksen soveltamisalaan. Kilpailukieltovelvoitteet, jotka voidaan hiljaisesti uusia viiden vuoden jälkeen, katsotaan kestoltaan rajoittamattomiksi, eikä niihin näin ollen myöskään sovelleta ryhmäpoikkeusta.

Kilpailukieltovelvoitteisiin, jotka voidaan hiljaisesti uusia, voitaisiin asetus- ja suuntaviivaluonnoksen mukaan jatkossa soveltaa ryhmäpoikkeusta, kunhan ostaja voi tosiasiallisesti irtisanoa sopimuksen tai neuvotella ehdot uudelleen kohtuullisella irtisanomisajalla ja kohtuullisin kustannuksin viiden vuoden voimassaolon päättymisen jälkeen.

Seuraavat vaiheet

Komissio konsultoi asetusluonnoksesta ja suuntaviivaluonnoksesta sekä otti vastaan kommentteja 17. syyskuuta 2021 asti verkkosivustollaan. Seuraavaksi komissio viimeistelee asetusluonnoksen ja suuntaviivaluonnoksen. Uusien sääntöjen odotetaan tulevan voimaan 1. kesäkuuta 2022. Seuraamme prosessin etenemistä.

Mika Oinonen
Partner
mika.oinonen@fi.dlapiper.com
+358 40 138 5177

Laura Kauppila
Senior Associate
laura.kauppila@fi.dlapiper.com
+358 44 2610 311

Auriina Holck
Associate
auriina.holck@fi.dlapiper.com
+358 40 777 2783

Mitä tarkoittaa yritysten kannalta:

- Asetus on vielä luonnosvaiheessa, mutta muutosten toteutuessa se tulee merkittävästi vaikuttamaan mm. yllä todettujen käytäntöjen kilpailuoikeudelliseen arviointiin.
- Asetuksen tullessa voimaan yritysten on hyvä tiedostaa muutokset sekä niiden tuomat mahdollisuudet ja rajoitteet omassa liiketoiminnassaan.